

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**S. Augustinus, Episcopus in Africa Hipponensis, Veritatis
Evangelico-Catholicæ In Potioribus Fidei Controversiis
Testis Et Confessor, Contra Bellarminum Et Alios
Scriptores Papæos, antiquos pariter & ...**

Reiser, Anton

Francofvrti, 1678

Lib. IV. cap. 4. de Operibus Satisfactoriis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72506)

mortis, ex eadem quoque argui posse Bellarminum & sequaces, dum constanter, vel pertinaciter potius docent, fideles puniri Morte sine reatu ejus, à quo Christi Morte sunt liberati. De ipsâ Pelagianorum Sententia circa mortalitatem primi hominis in Statu concreatâ Integritatis ante lapsum, suo infra loco ex Augustino, ejusque novitio Interprete *Iansenio* fortè agetur. Claudat nunc agmen testimoniorum Augustini, eorum in primis, quæ ad secundam pertinent demonstrationem, quod publicè in Ecclesiâ suos docuit auditores: *Tota generis humani miseria, in quâ gemit Mundus, dolor medicinalis est, non Sententia pœnalis*: Si respectu totius humani generis, multò magis respectu verè fidelium, & DEO ex Fide reconciliatorum, ut in antecedentibus non semel est dictum. Quæ omnia hæcenus ita debent intelligi, non quasi in consideratione calamitatum temporalium, quibus etiam post impetratam à DEO remissionem peccatorum fideles in hoc Seculo sunt obnoxii, cum Augustino omnem pœnæ etiam materialis respectum abesse doceant Evangelici, sed tantum ut formalem & propriè ita dictam pœnæ denominationem ab eis auferant, non ignari, Augustinum aliàs & ibi non semel in describendis fidelium calamitatibus uti hoc *pœnæ* vocabulo, sed in sensu latiori & generaliori, quo omne, quod homini etiam iustissimo accidit, sub hac notione communi venire solet. Et ita intelligendus est etiam locus, quem supra in Controversia de *Ignis Purgatorio* contra Bellarminum vindicavimus, ex ultimo in Johannis Evangelium Tractatu desumptus, quem *Gratianus* etiam Juri Canonico inseruit: *Productior est pœna, quàm culpa, ne parva putaretur culpa, si cum illâ finiretur & pœna. Ac per hoc vel ad demonstrationem debita miseria, vel ad emendationem labilis vitæ, vel ad exercitationem necessariam Penitentiae temporaliter hominem detinet pœna, etiam quem jam ad damnationem sempiternam reum non detinet culpa.* dicit pœnam Augustinus, id quod fideles in hoc Seculo patiuntur, non quasi verè iis pœna sit, sed quia pro pœna habetur, & ante Gratiam DEI impetratam verè pœna fuit. Ita autem hic & alibi, ubi vocabulum hoc occurrit, intelligi necessum est, nisi contrarium sibi metipsis fuisse Augustinum, ac uno etiam eodemque loco contraria inter se Eum scripsisse, velimus dicere, dum expresse in ultima *secundæ* demonstrationis Sententia legitur: *Quod pateris, Medicina est, non Pœna.* Et statim in proximè sequentibus: *Noli attendere, quam habeas pœnam in flagello, sed quem locum in Testamento.* Ecce, in verbis immediate coherentibus, quam negat esse pœnam, pœnam esse dicit, duplici nimirum sensu unius ejusdemque vocabuli, ibi proprio, hic autem improprio; neque aliter, nisi hac ratione mens Sancti Patris potest salvari.

c. Productior, diff. 3. de Pœn.

CAPVT QVARTVM,

De Quæstione,

An opera laboriosa, quibus pœnæ temporalis Reatus expiatur, spontè suscipi possint vel debeant?

QUIA in antecedentè tractatione ex Augustino demonstratum, nullum fidelibus per Christum reconciliatis post impetratam peccatorum remissionem pœnæ temporalis formaliter ita dictæ reatum super amplius esse, omninò super sedere possemus præcipue Quæstionis excussione, quia ex priori dependet, & eâ per Augustinum negativè decisa, hanc quoque ab Eo adfirmari non posse, esset debet indubium. Ne tamen & hic muneri suscepto deesse videat, præprimis dum & hic Bellarminus ad Augustini provocat auctoritatem, paucis ostendatur necessum est, Bellarminum suo more Augustini auctoritate iterum abuti. Binis autem Sancti Patris utitur, vel potius, ut dixi, abutitur testimoniis Bellarminus, primo quidem ex allegatione Venerabilis, ut audit, *Beda*, sequentia Doctori augusto verba, ad Pauli Oraculum, *Si nos ipsos judicaremus, &c.* ex libro de Coloss. II. Penitentia adscribens: *Pro illis peccatis, quæ Legis Decalogus continet, & de quibus apud Apostolus, qui talia agunt, Regnum DEI non possidebunt, &c. in Penitentia majorem in se quis severitatem debet exercere, ut à seipso judicatus, non judicetur à Domino.* Videntur sequentia. Secundo autem, ut respondeat ad ejusdem apostoli monitum, quod corpori honorem haberi hortatus est. *Si enim, inquit Bellarminus, Augustinum audiamus, tantum aberit, ut hic Locus sit contra nos, ut etiam maximè faciat pro nobis. Nam ex Eius Sententia Paulus reprehendit quosdam, qui ex Superstitione corpus adstigeant, non autem, ut illud ob Animæ salutem castigarent, ubi corporalis adstictio spontè adsumta laudatur, sed finis melius reprehenditur. Videntur autem, inquit Apostolus, quæ isti faciunt, rationem habentia Sapientia in superstitione & humilitate, non ad parcendum corpori, non in honore aliquo*

aliquo ad saturitatem carnis, hoc est, Videtur quidem abstinentia istorum habere quasdam rationes Sapientiæ, quia hoc facere videntur ad humiliandum cor & castigandum corpus, non honorandum & saturandum; tamen quia ex superstitione id faciunt, non ex verâ Pietate, nihil eis prodest. Ad primum ante, quam ex ordine respondeam, addere libet crisin Bellarmini Philologicam super verbo *Evangelium*, quo Apostolus hic usus est, vel potius Philolog. Ejus Anticriticam *Chœmnitio* oppositam, ut contrariæ aliorum Interpretum Papæorum de eo observationes juxta hanc positæ iterum aliquod tam insigniter commendati in Scripturæ Oraculorum ab utrâq; parte controversorum expositione consensus testimoniū possint exhibere, & simul Augustini auctoritatem Evangel. restituere. Ubi enim Bellarminus Augustiss. Doctoris verba ad laudatum prius Apostoli Oraculum ex *Beda* post alia Patrum loca adscripsit, de suo ad junxit sequentia: *Ex quo intelligimus, parum ad rem facere, quod Chœmnitius notavit, Apostolum non verbo *Evangelium*, sed *Evangelium* usum esse, cum ait, Si nos judicaremus, &c. Siquidem Apostolus per vocem *Evangelium* intelligit quidem discutere ac discernere, ut vox ipsa propriè significat; sed haud dubiè voluit, ut, qui se discutunt, si malefacta in se inveniunt, ea corrigant & puniant, ne à Domino gravius puniantur, ut Augustinus rectè exposuit, quem sequitur Anselmus in eundem locum, & ab his non discrepat Commentarius, qui Ambrosio tribuitur, qui per *Evangelium* intelligit errata non solum discernere, sed etiam corrigere, cum quibus apertissimè sentit Chrysostomus. Nunc videamus, quid celebratissimus hodiè inter suos Epistolarum Apostolicarum Interpret *Esthius* de hâc Bellarmini Philologia statuat: *Dijudicare hoc loco trifariam ab Interpretibus exponitur. Primum, ut idem sit, quod judicare posteriore loco, i. e. punire, quo modo multi intelligunt Latini, hoc sensu: Si nosmet ipsos pro nostris peccatis puniremus, nimirum, per voluntarias afflictiones & satisfactiones manū Domini præveniendō, non utique ab Eo gravius flagellaremur, sive in hoc Seculo, sive in futuro. Qui sensus manifestè confirmat doctrinam de Satisfactione fidelium pro peccatis catholicam. Alio modo, ut dijudicare sit condemnare, etiam citra punitionem. Sic Græci intellexerunt, inter quos Theophylactus: Non dixit, si nos ipsos puniremus, sed tantum, si judicaremus & condemnarem nosmetipsos, non jam sic condemnaremur à Domino, verum & præsentia & futura effugerem⁹ supplicia. Tertio, ut dijudicare sit examinare & discutere, ita sensus est: Quod si nosmetipsos examinaremus, i. e. probaremus, ac non nisi (benè) probati Mensam illam Sacram accederemus, prout antè dixi, *Probet seipsum homo, &c.* non utiq; judicaremur, i. e. puniremur à Deo ob indignam corporis & sanguinis Domini functionem. Sic exponunt Haymo, Lyranus, Cajetanus, & alii ex Latinis non-nulli, sanè quam probabiliter ac præcedentibus congruenter, sicut Commentator Ambrosianus, qui legit & exponit, discernere; nam quod prima habebat Expositio, id à Græcis apertè rejicitur, ac merito, siquidem nec Græcum *Evangelium*, nec Latinum dijudicare, significat punire, sed usitatissima ejus significatio est, quam tertio attulimus loco, juxta quam paulo ante etiam est dictum, non dijudicans corpus Domini, &c. Et quia Bellarm. ad Chrysostomi quoq; consensum provocat, dum de vocabuli ad Græcorum literaturam pertinentis Sensu agitur, non impertinenter verba Ejus hic leguntur, quæ post *Gvillandum*, cujus supra etiam facta fuit mentio, *Novarinus* sequentia ad hoc Apostoli Oraculum laudat: *Non dixit, si castigarem nosmetipsos, si puniremus; sed solum, si vellemus agnoscere peccata, si nosmetipsos condemnare, si de delictis ferre Sententiam, liberaremur ab eo, quod & hic & illic est Supplicio. Nam qui seipsum condemnavit, duplici ratione DEO placat, & quod peccata agnovit, & quod in futurum sit tardior, scilicet ad peccandum. Hoc sensu etiam Fromondus post omnes ferè alios paraphrasin in Pauli hæc verba scripsit: *Si nosmetipsos dijudicaremus, probaremus examinando & discutiendo nostram Conscientiam, & peccata, si qua in eâ latent, condemnando ante, quam ad Sacram accedamus Mensam; non utiq; judicaremur, puniremur, seu condemnaremur ad morbos & illas corporales pœnas ob indigna manducationis peccatum. Judica nunc, Lector optime, & dijudica, num Bellarminus non solum in probando, opera laboriosa, quibus pœna temporalis reatus expietur, spontè suscipi posse, potuerit sincerè ad Augustini provocare consentium; sed etiam, si August. in Sensu vocabuli *Evangelium* haberet consentientem, Ejus auctoritate potius & aliorum quorundam Interpretum Latinorū, quam Græcorum, Linguæ, quæ scripsit Apostolus, magis peritorum nobis sit standum? Judica etiam & dijudica, an verba, quæ *Beda* ex Augustino exhibet, aliquid habeat, quod ad spontaneam & propriam videri tantum possit pertinere pro expiando pœnæ temporalis reatu satisfactionem, & non potius ad publicam in publicis Ecclesiæ scandalis Pœnitentiam? Judica porrò & dijudica, quid de Bellarmini in adducendis Patribus aliis sinceritate sit statuendum, qui in hujus Oraculi Sensu ad suas partes trahendo apertissimè secum facere scribit Chrysostomum, quem alii Interpretes Papæi,****

